

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3557/22
17.1.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Филиповић, председника већа, Олге Арсовић и Миленије Петричевић, чланова већа, у парници тужилаца АА, мал.ББ и мал. ВВ, које заступа законски заступник мајка АА, сви из ..., чији је заједнички пуномоћник Александар Павловић, адвокат из Београда, улица Кнеза Милоша број 79, против тужене Републике Србије, Министарства унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво Београд, улица Косовска број 31, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 1555/21 од 24.03.2022. године, у седници већа одржаној дана 17.1.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 1555/21 од 24.03.2022. године, у делу става првог изреке којим је обавезана тужена Република Србија, Министарство унутрашњих послова да тужиоцима АА, мал. ББ и мал. ВВ исплати на име накнаде штете износ од 357.283,25 динара, са законском затезном каматом почев од 24.03.2022. године до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, док се у преосталом делу првог става изреке, иста пресуда **ПРЕИНАЧУЈЕ** тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев преко наведеног износа, и то за износ од 5.491.146,33 динара, са законском затезном каматом почев од 24.03.2022. године до исплате.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Вишег суда у Београду П 1555/21 од 24.03.2022. године, тако што се обавезује тужена Република Србија, Министарство унутрашњих послова да тужиоцима АА, мал. ББ и мал. ВВ на име трошкова парничног поступка исплати износ од 119.391,34 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке обавезана је тужена да тужиоцима исплати на име накнаде штете износ од 5.848.429,58 динара са законском затезном каматом, почев од 24.03.2022. године до исплате у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима на име трошкова поступка исплати износ од 258.042,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужилаца за исплату законске затезне камате на досуђене трошкове поступка из става другог изреке за период од дана пресуђења па до дана извршности пресуде.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена, побијајући је у ставу првом и другом изреке из свих законом прописаних разлога. Трошкове другостепеног поступка је образложено тражила.

Испитујући правилност ожалбене пресуде, у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку - ЗПП (Службени гласник РС” бр.72/2011, 49/2013 - одлука УС, 74/2013 - одлука УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020 и 10/2023-др.закон), Апелациони суд је оценио да је жалба тужене делимично основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, нити је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП на коју жалба тужене посебно указује јер првостепена пресуда садржи јасне, потпуне и непротивречне разлоге о чињеницама важним за пресуђење који нису у супротности са садржином изведених доказа, изрека пресуде је јасна и непротивречна разлозима датим у образложењу, како у односу на чињеничне закључке, тако и примењене прописе.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем о наслеђивању јавног бележника ... УПП 165-2016 од 01.09.2016. године за наследника сада пок. ГГ оглашени су супруга АА и мал. деца ББ и ВВ. Сада пок. ГГ је био предузетник – власник ... и обављао је ... послове на основу овлашћења издатог од стране обрисана је из регистра Агенције за привредне регистре након смрти пок. ГГ. Дана 13.12.2011. године полицијски службеници ПУ Смедерево од ГГ одузели су девизна новчана средства у износу од 205.000 шведских круна и 120.000 евра, а истог дана издата му је и потврда о привремено одузетим предметима КУ 1005/11 од стране овлашћених службених лица на основу члана 82 Законика о кривичном поступку, а приликом предузимања радњи у складу са чланом 225 став 1 и 2 Законика о кривичном поступку. Против ГГ је покренут и вођен кривични поступак због кривичног дела из члана 57 став 1 Закона о девизном пословању. Пресудом Вишег суда у Смедереву К 8/12 од 14.04.2015. године која је потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Кж 1 494/15 од 30.6.2015.године, оптужени ГГ ослобођен је оптужбе за извршење наведеног кривичног дела. Дана 13.10.2015.године донето је решење Вишег суда у Смедереву К 8/12 да се ГГ врати привремено одузети новац, са налогом рачуноводству Вишег суда у Смедереву да по правноснажности решења новац преда именованом. Девизни новац је враћен ГГ уплатом на девизне рачуне и то износ од 205.000 шведских круна дана 16.12.2015.

године и износ од 119.700 евра дана 21.01.2016. године. ГГ је преминуо дана 12.08.2016. године. Привремено одузети девизни новац потицао је из пословања ... чији је ГГ био власник и од 12.12.2011. године, као дана његовог одузимања, ова новчана средства су била изузета из пословања ..., због чега је ГГ онемогућен да у пословању ... оствари очекивану, односно већу добит. Према налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке од 07.10.2019. године обрачуната штета, односно измакла добит због немогућности коришћења одузетих новчаних средстава у пословању ... у периоду од 12.12.2011. године, као дана одузимања, до 16.12.2015. године, односно 21.01.2016. године, као дана њиховог враћања, применом стопа затезне камате износи 70.339,46 шведских круна и 40.100,69 евра, што конвертовано у динаре по средњем курсу НБС на дан повратка средстава износи 5.848.429,58 динара. Обрачуната затезна камата од дана подношења тужбе 17.12.2018. године до 01.10.2019. године износи 503.926,34 динара. Допунским вештачењем истог судског вештака од 26.02.2022.године, утврђено је да висина штете за период од доношења решења о враћању новца од 13.10.2015. године до 16.12.2015. године, односно 21.01.2016. године када је новац уплаћен на рачун правном претходнику тужилаца, износи 357.283,25 динара. У периоду од 13.10.2015. године до 16.12.2015. године, камата односно изгубљена добит по основу 120.000,00 евра износила би 2.620,11 евра. У периоду од 13.10.2015. године до 21.01.2016. године изгубљена добит по основу 205.000,00 шведских круна износила би 2.706,84 шведских круна. Конверзијом валуте у динаре по средњем курсу НБС на дан вештачења дуга износ штете тј. измакле добити износи 357.283,25 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је становишта да је приликом одузимања новчаних средстава, орган тужене поступао у складу са својим законским овлашћењима (на основу донетог решења привремено су одузети предмети из разлога што је исти могао послужити као доказ у кривичном поступку). Међутим, одговорност тужене произлази из чињенице да држава одговара за штету проузроковану актима њеног органа који нису оправдани због исхода поступка, јер је решењем о враћању одузетог новца стављена ван снаге, односно престала да важи потврда о привремено одузетим предметима, односно како из ослобађајуће кривичне пресуде К 8/12 произлази да новац није стечен кривичним делом, односно не потиче од вршења кривичног дела, то је тужена одговорна за штету коју су тужиоци и њихов правни претходник претрпели због немогућности коришћења новчаних средстава као права ималаца на мирно уживање имовине у складу са релевантним одредбама Закона о основама својинскоправних односа и Европске конвенције о људским правима и основним слободама, у одређеном временском периоду када су били лишени тог права. Стога у поступању органа тужене постоје елементи неправилног рада у смислу одредбе члана 172 став 1 ЗОО па тужиоци имају право на накнаду штете по том основу и то од момента одузимања имовине до повраћаја.

Оваква одлука првостепеног је само делимично правилна, јер је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, погрешно применио материјално право када је у целости усвојио тужбени захтев тужилаца.

Правно лице одговара за штету коју његов орган проузрукује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем своје функције-члан 172 став 1 Закона о облигационим односима. Поступање органа правног лица мора бити незаконито и неправилно.

Незаконит рад је поступање противно закону, другом пропису или општем акту; пропуштање да се закон или други општи акт примени или радња противна обичајима или правилима морала. Неправилан рад постоји када орган своју делатност није обавио на начин како се то од истог у датој ситуацији и датим околностима очекивало. Између незаконитог и неправилног рада ограна, правног лица и настале штете мора постојати узрочно последична веза.

Наиме, правилан је закључак првостепеног суда да тужиоци у смислу члана 154, 155 и 172 Закона о облигационим односима имају право на накнаду штете у виду измакле добити коју је њихов правни претходник претрпео услед немогућности да користи девизна средства која су му од стране овлашћених службених лица на основу члана 82 Законика о кривичном поступку, а приликом предузимања радњи у складу са чланом 225 став 1 и 2 Законика о кривичном поступку, према потврди Ку 1005/11 од 13.12.2011.године, одузета, и то 120.000 евра и 205.000 шведских круна, али не за целокупан период односно од момента одузимања имовине до момента повраћаја средстава, како то погрешно налази првостепени суд. Наиме, предметни новац одузет је од правног претходника тужилаца на основу потврде Ку 1005/11 од 13.12.2011.године у сврху вођења кривичног поступка. Од тог момента па до доношења решења о враћању новца од 13.10.2015.године, органи тужене нису били несавесни и нису поступали незаконито, јер је постојао законски основ за привремено одузимање предметног новца из разлога што је исти могао послужити као доказ у кривичном поступку који је вођен против правног претходника тужилаца и за наведени период тужиоци немају право на накнаду штете. Међутим, од доношења решења о враћању новца од 13.10.2015.године, које је донето на основу ослобађајуће пресуде ГГ, па до уплате предметног новца на његов девизни рачун и то износа од 205.000 шведских круна дана 16.12.2015. године и износа од 120.000,00 евра дана 21.01.2016. године, органи тужене су противправно држали новац јер је доношењем решења о враћању новца отпао основ по ком су могли у свом депозиту држати новчана средства правног претходника тужилаца. Како је у наведеном периоду услед неоснованог задржавања новца од стране органа тужене, правни претходник тужилаца онемогућен да исти користи, то између радњи тужене и настале штете у виду измакле користи постоји узрочно-последична веза, те је тужена дужна да тужиоцима исту накнаду у смислу члана 154, 155 и 172 ЗОО, у висини утврђеној допунским вештачењем, на које странке нису имале примедбе, у износу од 357.283,25 динара.

Стога је потврђена као правилна побијана одлука у делу којим је тужена обавезана да плати штету у износу од 357.283,25 динара, заједно са законском затезном каматом од 24.03.2022.године као дана пресуђења, док је иста пресуда преиначена у преосталом делу, до траженог износа, одбијањем тужбеног захтева.

Преиначењем дела одлуке о главној ствари, преиначена је и одлука о трошковима поступка па је апелациони суд у смислу чланова 153, 154 и 165 став 3 ЗПП, полазећи од висине усвојеног дела тужбеног захтева, а применом члана 401 тачка 3 ЗПП, донео одлуку као у ставу другом изреке пресуде и обавезао тужену да тужиоцима на име нужних трошкова поступка исплати и то: на име састава тужбе и једног образложеног поднеска износ од по 9.000,00 динара, за заступање од стране адвоката на 5 одржаних рочишта износ од по 10.500,00 динара, што заједно са трошковима таксе на тужбу и пресуду у износу од по 16.945,67 динара и вештачења од

15.000.00 динара, чини укупан износ од 119.391,34 динара, а што је све одмерено применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксене тарифе из Закона о судским таксама.

Из наведених разлога, на основу одредаба чланова 390, 394 тачка 4 и 401 тачка 3 ЗПП, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Како је тужена са својом жалбом у другостепеном поступку успела у незнатном делу, то јој Апелациони суд није признао право на накнаду трошкова другостепеног поступка, те је, применом члана 153 и 165 став 1 ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа-судија
Весна Филиповић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић